

ASIGURAREA SECURITĂȚII NAȚIONALE A REPUBLICII MOLDOVA ÎN CONTEXTUL INTEGRĂRII EUROPENE

*Viorica RUSSU, Facultatea de Relații Internaționale,
Științe Politice și Administrative*

National security is a multidimensional category, which is associated not only with political or military issues. Amplification in recent years non-military risks and threats to national security is not than to reconfirm the importance of security as a main concern of the state. As a result, Republic of Moldova will focus its strategic defense and security of its citizens and national territory.

Transformările profunde ale mediului de securitate sunt sesizate, în special, la sfârșitul secolului XX și începutul secolului XXI, de asemenea și apariția unor amenințări și vulnerabilități noi la adresa statelor și societăților relevă încă o dată faptul că asigurarea securității naționale a Republicii Moldova este scopul urmărit în realizarea politicii interne și externe. Odată cu sfârșirea războiului rece, observăm prezența termenului de securitate în mai multe cercetări științifice, acte internaționale, interesul față de acest domeniu este ghidat de rezultatele conflictelor internaționale, globalizare, schimbările pe plan internațional [2, p.128]. Securitatea națională este o categorie multidimensională, care se asociază nu doar cu aspecte politice sau militare. Amplificarea în ultimii ani a riscurilor și amenințărilor nonmilitare la adresa securității naționale nu face decât să reconfirme importanța securității ca principala preocupare a unui stat. Problema de asigurare a securității la etapa actuală ocupă un loc central în cercetările, atât naționale, cât și ale experților străini în domeniul științelor politice. Un aspect important au căpătat problemele de asigurare a securității în UE. În forma generală a înțelegerii moderne, conceptul de securitate internațională a fost formulat odată cu crearea ONU. În prezent, domeniul de aplicare atât al securității internaționale, cât și ale naționale reprezintă unul dintre domeniile-cheie ale fiecărui stat. Acest lucru necesită o abordare conștientă a problemelor de securitate națională și internațională nu numai de către profesioniști, dar și de societatea civilă [6, p.128].

Așadar, lumea contemporană suferă mari transformări, determinate prin deschiderile spre noi sfere de interese și influențe sau reactivarea unora aflate în stare latentă, care au condus la crearea de multiple zone și regiuni de instabilitate în ceea ce privește realizarea securității în plan local, regional și chiar mondial. Uniunea Europeană deține potențialul de a aduce o contribuție majoră, atât pentru a se face față amenințărilor, cât și pentru a se profita de oportunitățile oferite.

Astfel, ar contribui la un sistem multilateral eficient, care ar deschide drumul pentru o lume mai dreaptă, mai sigură și mai unită. Uniunea Europeană poate răspunde prin trei obiective strategice: asigurarea stabilității și buneii guvernări în vecinătatea imediată, pregătirea unui răspuns la amenințările de tip nou, crearea unei ordini internaționale bazată pe o colaborare eficace. Actualul mediu de securitate este influențat de schimbările și transformările continue generatoare de noi riscuri și amenințări. Drept urmare, viitoarea agendă ar trebui să fie fundamentată pe noi modalități de abordare a riscurilor asimetrice și neconvenționale, înglobând noi tipuri de solidaritate internațională. Devine tot mai evident faptul că interesele și obiectivele de securitate ale statelor pot fi realizate doar prin cooperare internațională. Aceasta cuprinde forme de acțiune conjugată ale statelor care împărtășesc interese și valori comune. O importanță majoră o capătă problema identificării noilor soluții de asigurare a securității informaționale. Suntem confrunțați în continuare cu multe provocări complexe, într-o lume aflată în schimbare rapidă. O mai bună coordonare între acțiunea externă și politicile în domeniul justiției și afacerilor interne este un element crucial atât în combaterea terorismului, cât și a crimei organizate [1]. De asemenea, migrația internațională este unul dintre cele mai vechi fenomene sociale. Potrivit cercetătorilor Martin O. Heisler și Zig Layton-Henry, migrația este o problemă de securitate.

Dat fiind faptul că două din statele lumii arabe, care se află în revoltă, constituie doi dintre pilonii la nivel mondial, cu siguranță ne vom aștepta la amplificarea fenomenului migrației ilegale dinspre acestea către Europa, mai ales către statele dezvoltate, care au reușit ori au capacitatea de a contracara, cu măsuri politice și sociale, starea economiei actuale. De altfel, problema riscurilor generate de fluxurile de migrație și controlul acestora constituie una dintre prioritățile în abordarea politicii de securitate, în special pentru țările membre, dar și

pentru cele din jurul Uniunii Europene [5, p.56]. Schimbările actuale din mediul internațional și situația precoce din UE generează riscuri și noi amenințări la adresa securității naționale a Republicii Moldova în procesul de integrare în Uniunea Europeană. Printre noile provocări s-au distins terorismul, crima organizată, de asemenea un factor de insecuritate este conturat de fluxurile migrației la etapa actuală.

Drept rezultat, o importanță majoră capătă problema identificării noilor soluții de asigurare a securității naționale. Suntem confrunțați în continuare cu multe provocări complexe, într-o lume aflată în schimbare rapidă. Ca rezultat a fost constatat că politica de securitate a Republicii Moldova este afectată de mai multe aspecte de ordin conceptual, legal și instituțional care, pe de o parte, nu permit funcționarea eficientă a sistemului de securitate națională și, pe de altă parte, nu asigură un sprijin adecvat implementării obiectivului politic de integrare. Ca urmare, Republica Moldova va concentra eforturile sale strategice pentru apărarea și securitatea cetățenilor săi și a teritoriului național. În acest sens, sunt necesare atât dezvoltarea capacităților de răspuns la noile provocări ale mediului de securitate, cât și pregătirea populației și a teritoriului pentru apărare [7, p.139].

Pornind de la cele expuse, am constatat că, potrivit schimbărilor actuale în mediul internațional, există tot mai puțin interes pentru conflict, tot mai puțină lume este deranjată de existența conflictului transnistrian. Scopul a devenit doar evitarea conflictului armat, care nu face decât să înghețe conflictul. Republica Moldova trebuie să elaboreze un program de informare a publicului și de consultări cu comunitatea de experți, în privința stabilirii opțiunilor sale de securitate. Așadar, este necesar ca Republica Moldova să adopte o decizie consistentă și validă de securitate, care să fie asumată și susținută de populație [3, p.105].

În acest context, apreciem faptul că relațiile cu NATO trebuie valorificate la maximum, în special ajutorul pentru consolidarea apărării, reforma și pregătirea armatei și a structurilor de forță cu ajutorul NATO. Totodată, amplificarea colaborării cu SUA și UE în domeniul de securitate, inclusiv prin avansarea lor în formatul 5+2 de la observator la membru deplin. În plus, în Republica Moldova lipsește personalul calificat în domeniul securității naționale, astfel este necesar a realiza reforma întregului sistem de securitate națională, printr-o implicare cât mai vastă a tuturor actorilor vizați, în special al

societății civile, care trebuie să dețină un rol important în reglementarea, supravegherea și controlul democratic asupra structurilor de securitate ale statului [4].

Referințe:

1. Agenda de Asociere dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova. 2016.[Accesat 12.03.2016] Disponibil pe Internet: [http:// www. mfa. gov. md/img/docs/Agenda-de-Asociere-RO.pdf](http://www.mfa.gov.md/img/docs/Agenda-de-Asociere-RO.pdf) .
2. ANTIPO, M. *Securitatea și terorismul*. București: Celsius, 2004. 133 p.
3. CĂLDARE, Gh. Aspecte de asigurare a securității naționale a Republicii Moldova în contextul agravării situației geopolitice din regiune. În: *Revista metodică-științifică trimestrială. Administrația Publică*. Chișinău, 2015, nr.3 (87), p.99-106.
4. Strategia de asigurare a securității naționale a Republicii Moldova. Dezbateră societății civile. În: *CID NATO*, Chișinău, 2015. [Accesat 12.02.2016] Disponibil pe Internet: <http://nato.md/strategia-de-securitate-nationala-a-republicii-moldova-dezbateră-societății-civile/>
5. RĂPAN, F., CONTINEANU, D-S. *The influence of migrationist phenomenon on the national security and defense*. Bucharest: „Carol I” National Defense University, 2014, p.56.
6. RICHICINSCHI, Iu. Securitate: noțiune și conținut. În: *Revista metodică-științifică trimestrială. Administrația Publică*. Chișinău, 2015, nr.1(85). 178 p.
7. VARZARI, V. Consolidarea securității naționale a Republicii Moldova prin prisma noilor realități geopolitice regionale în Europa de Est. În: *Revista de Filozofie, Sociologie și Științe Politice*. Chișinău: Institutul de cercetări Juridice și Politice ale Academiei de Științe a Moldovei, 2015. 239 p.

*Recomandat
Cristina EJOV, dr., conf. univ.*